

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. CIX. Vtrùm episcopus ex ordine regulari ad Episcopatum assumptus, possit insimul cum Episcopatu Præposituram in Ecclesia Cathedrali suæ diœceseos facularem obtinere. Episcopus qui simul habet ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

diebus locum habet in quacunque permutatione,
coram Ordinario facta

Episcopus quidam ex ordine regulari ad Episcopatum assumptus, duas decidendas quæstiones proposuit: quarum prima est, utrum ipse, qui regularis erat, posset unâ cum Episcopatu Præposituram in Ecclesia Cathedrali suæ dioceseos obtinere. Secunda, utrum regula de viginti diebus, seu de infirmis resignantibus, locum habere possit in collationibus factis per Ordinarium; an verò duntaxat in collationibus factis per Sedem Apostolicam.

Ad primam quæstionem responsum fuit, duo eidem Domino Episcopo obflare impedimenta, ne possit dictam Præposituram in Ecclesia Cathedrali, simul cum Episcopatu possidere. Primum impedimentum est, quia dicta Præpositura incompatibilis est cum Episcopatu; non enim quis potest simul Patris, hoc est Episcopi; & filij, hoc est Canonici personam gerere; & eodem tempore capitis, ac membrorum vices sustinere: ex notatis in cap. de multa, de præbend. & cap. literas, de concessione præbend. Cardinal. Tusch, litter. B. conclusio. 66. num. 2.

2 Non negamus tamen, quod si in aliqua Ecclesia adesset consuetudo, ut quis simul Episcopatum & præbendam obtineret, talis consuetudo sit valida, & observanda: per text. in cap. cum in Ecclesia 25.

3 de præbend. lib. 6. † Et hoc casu quando Episcopus intervenit in Capitulo tanquam Canonicus, debet sedere tanquam talis in loco, in quo sederet, si Episcopus non esset: si verò tanquam Episcopus, primam sedem obtinere debet. † Et quando dubitatur quomodo in Capitulo intervenit, videndum est in quo loco sederet: nam ex eo colligitur utrum intervenit tanquam Prælati, vel tanquam Canonici.

4 Idemque dicendum est de Vicario Episcopi, quando est Canonicus, & simul Vicarius. Glof. in cap. a collatione 11. de præbend. in 6. in verb. Prælati. Menoch. consil. 31. num. 43. Cum igitur in dicta Ecclesia Cathedrali nulla extaret consuetudo, quod Episcopus præbendam obtineret; concludendum est quod illam simul cum Episcopatu possidere non poterat: multò minus Præposituram; quæ prima dignitas est post Pontificalem.

5 Alterum impedimentum consistit in eo, quod cum ipse Episcopus regularis esset, non poterat beneficium obtinere sæculare: juxta regulam quæ vult, quod beneficia regularia regularibus, sæcularia sæcularibus conferantur: cap. cum de beneficio 5. de præbend. in 6. §. volumus, de collatione, in Concord.

6 † Siquidem regulares ad Episcopatum assumpti, non amittunt essentialia, & substantialia religionis. Hostiens. in cap. clerici 15. de vita & honest. cleric. dispensantur enim duntaxat à silentio, jejunio, abstinentiis, & aliis similibus austeritatibus vitæ religiosæ; sed quoad vota substantialia, semper remanent obligati, & semper remanent monachi, & religiosi: ut notat & explicat Barbof. de Episcopis, tit. 1. cap. 4. numero 11. & sequentibus.

7 † Verum quidem est, quod bona hujusmodi Episcoporum, non ipsis, sed Ecclesiis acquiruntur de jure communi: can. unic. 28. quæst. 1. Quod procedit etiam si bona eidem Episcopo acquirantur ex donatione, aut autoritate: prout explicat Barbof. de Episcopis, part. 3. alleg. 114. num. 5. & seq. Lezan. in summa regul. tom. 1. cap. 17. num. 12. Ubi tamen dubitat utrum bona Episcopi monachi acquirantur cameræ Apostolicæ tanquam spolia, vigote

Tom. I. Pars I;

Bullarum Pontificiarum. † Hoc tamen certum est, quod quæ sita ante Episcopatum, pertinent ad Monasterium, seu religionem, tam de jure, quam ex Bullis per Clem. IV. ordini Prædicatorum, & Alexandrum IV. ordini Minorum concessis: ut notavit Lezan. loco citato, num. 14. quo loco multa alia explicat concernentia obligationes religiosorum ad Episcopatum assumptorum: & sic patet, quod dictus Dominus Episcopus prædictam Præposituram obtinere non potest: tum quia incompatibilis est, tum quia sæcularis, sine dispensatione Apostolica; in qua fiat mentio utriusque impedimenti.

Ad secundam quæstionem Respondetur secundum opinionem magis receptam inter DD. regulam illam de infirmis resignantibus locum etiam habere in collationibus factis per Ordinarios collatores: adeo ut si resignans mortuus fuerit intra 20. dies, beneficium non vacet per resignationem, sed per obitum. Ratio est, quia Paulus III. addidit dictæ regulæ clausulam illam: *Quævis auctoritate conferantur*. Et sic clarè constat ex mente summi Pontificis, regulam comprehendere quascunque resignationes, etiam coram Ordinariis factas. Præterea, quia hæc regula emanavit, ut fraudibus infirmorum renunciantium obviatur, ut Quia ex quo renunciatio facta fuit tempore magnæ infirmitatis, præsumitur fraudulenta: ut notat Alexand. in l. filia mea, ff. solut. matrim. quæ ratio æquè militat in resignationibus factis in curia, & extra curiam, sive coram collatore ordinario, sive coram Legato; cum non respiciat personam, seu auctoritatem collatoris, sed solius resignantis; ne videatur quasi per viam testamenti, seu ultimæ voluntatis, de beneficiis disponere: & hæc fuit sententia Rebuffi consil. 72. numero 8. & in tractatu Nominat. quæst. 16. numero 17. Rationem afferens: † Quia regulæ Cancellariæ extractæ ex rationibus juris naturalis, Civilis, vel Canonici, habent vim legis, & ligant omnes (sicut ratio legis, etiam si non sit regula,) & sunt servandæ; & omnes ligant. Neque rationi congruit, ut Ordinarius sit melioris conditionis quam Papa, & ratio qua fundatur illa regula, etiam militat in Ordinario, ne videlicet locus detur malitiis hominum, qui aliquos etiam semimortuos inducunt ad resignandum. Idem Rebuff. in notis ad dictam regulam de infirmis, gloss. 1. versic. Idem si quis: & in gloss. 12. Paris. de resignat. lib. 12. quæstione 5. numero 7. & multis sequentibus, Cokier. ad eandem regulam 18. alias 19. numero 20. Crescent. decis. 12. de renunciat. alias decis. 61. lib. 1. cum aliis relatis per Paris. & Cokier locis citatis. Et sic patet, malè consuluisse Deci. consil. 224. In casu propositum. 4. versic. alio etiam principali fundamento. Quia loquitur contra mentem Rotæ Romanæ, & contra communem opinionem.

Cæterum licet hæc vera sint, negari non potest quin in Gallia contrarium nunc observetur: licet enim antiqua jurisprudentia Gallica primæ opinionioni adhereret, ut relata per Rebuff. locis citatis, arresta manifestè comprobant: † hodiernis tamen temporibus judicatur regulam hanc de infirmis, locum non habere in collationibus factis apud Ordinarios: cujus sententiæ rationes affert Petrus Gregor. in institut. rei benefic. cap. 31. numero 16. ubi multa refert super hoc lata supremi Senatus arresta: adeo ut superfluum nunc esset rationibus apud Gallos adversus tot præjudicia contendere;

R Hoc

- 14 Hoc idem sequitur Peleus in comment. ad regul. Cancellarie, cap. 31. fol. 73. † ubi hoc ampliat, ut dicta regula non procedat coram Ordinario, etiam si ageretur de permutatione, nisi esset fraudulenta: cum morti proximus renunciat consanguineo, & accipit inæquale beneficium: ex hoc enim fraudem argui certum est, ut notavit Anton. Faber in Cod. lib. 1. tit. 2. definit. 88. † Idem si ageretur de præjudicio Graduatorum, vel Nominatorum, Papon. lib. 3. tit. 2. ar. 3. † Itæd etiam in qualibet permutatione coram Ordinario facta, locum esse regulæ de infirmis resignantibus, decisum refert Papon. ibidem, ar. 2. rationem reddens, quia renunciatio ista facta per viam permutationis, præsumitur facta in fraudem collatoris ordinarij, ut cogatur conferre beneficium compermutanti, & privetur facultate conferendi alteri personæ sibi beneficæ, dum casus evenit proximè venturæ vacationis. Atque ita iudicatum fuisse in Senatu Tholosano testatur Maynard. lib. 1. c. 53. ubi deciditur regulam infirmis locum non habere in resignationibus, & collationibus coram Ordinario factis: juncto cap. 54. ubi decisum refert, Ordinarij collationes prædictæ regulæ subjacere, nisi quando factæ fuerunt vigore permutationis per infirmum factæ. † Plura de hac re videri poterunt apud Aden. ad Louet littera P. num. 42. & littera L. n. 5. qui dicto num. 42. varia refert supremarum Curiarum placita, quibus iudicatum fuit, resignationes coram Ordinario validas esse, licet infirmus resignans intra viginti dies moriatur. † Quamvis ageretur de præjudicio Graduatorum, aut Nominatorum. Idem non est faciendum fundamentum in ar. 2. per Paponium supra relato dicto lib. 1. tit. 2. ar. 2.

CAPUT CX.

De jure optandi, utrùm de jure, vel tantùm ex Ecclesiarum consuetudine competat. Utrùm consuetudo illa sit contra, vel præter jus. Intra cuius temporis spatium hæc consuetudo inducatur. Quomodo, & intra quod tempus optio fieri debeat. In quibus beneficiis optioni locus sit: Et in quo vacationis modo. Quis possit juri optandi derogare. Coadjuto optante, utrùm jus acquiratur Coadjutori: Et quæ dicantur præbendæ, vel prædia canonicatui annexa, quæ distincta; & multa alia de jure optandi notabilia referuntur.

SUMMARIUM.

1. Jus optandi non est fundatum in jure communi, sed tantum in consuetudine.
2. Consuetudo optandi videtur contra jus commune, cum per eam quis acquirat jus spirituale propria autoritate. Sed respondetur adhibita distinctione, ex mente Rota, num. 3.
3. Quanto tempore introducatur consuetudo optandi, sive sit contra, sive præter jus.
4. Intra quod tempus, quomodo, & à quibus optio fieri debeat.

6. Optioni locus non est in beneficiis summo Pontifici reservatis.
7. In beneficiis juris patronatus laicalis, vel militis, non cadit optio, nisi adsit contraria consuetudo.
8. Optio cadit in beneficiis per obitum vacantibus, non per resignationem, aut permutationem.
9. Expenditur ratio, qua nonnulli probant in beneficiis resignatis, vel permutatis, optioni locum non esse: & vera proponitur ratio, num. 10.
11. Optionis locus non est in resignatione facta in manibus Papa in favorem; secus si Papa simpliciter contulerit in vim simplicis resignationis, vel per privationem, numero 12.
13. Legatus aut Vicelegatus derogare solet juri optandi.
14. Ordinarij nullo modo possunt beneficiorum resignationes impedire.
15. Statutum, aut consuetudo attendi debet, dum quaritur utrùm coadjutor succedat in præbenda, vel prædio per coadjutum optato.
16. Consuetudo & statutum à pari procedunt in materia optionis.
17. In quacumque provisione Apostolica, si clausula pragnantes apponantur, cessabit optio.
18. Sed tamen in provisionibus, quæ non nota proprio, sed ad partis petitionem sunt per Papam, requiritur specialis derogatio juris optandi.
19. Valida est consuetudo optandi adversus privilegia Apostolicæ.
20. Facile conceditur in Cancellaria derogatio optandi.
21. Quæ observanda sint, dum quaritur, utrum coadjutor succedat in optione facta per coadjutum.
22. Clausula, cum iuribus & pertinentiis, hæc non comprehendit separata, & non annexa canonicatui.
23. In materia optionis, magna est differentia inter resignationem, & coadjutoriam.
24. Per coadjutoriam dum succedit coadjutor, beneficium dicitur vacare per obitum.
24. Coadjutor succedit in annexis canonicatui, sed non in separatis.
26. Annexio, quamvis non sit perpetua, si tantum rei spiritualis; ideo succedit coadjutor.
27. Quemadmodum canonicatus transiit in coadjutorem, ita & præbenda per eum optat.
28. Annexio probanda est per illum, qui in se optat.
29. Quomodo cognoscatur quæ præbenda sit annexa, quæ separata, adhibita distinctione explicatur.

Pro intelligentia questionum super iure optandi inter Canonicos Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiæ, sæpius propositarum, sequentia fundamenta supponenda sunt.

Et primò quidem, jus optandi non nisi per communis dispositionem, sed Ecclesiæ dicitur particulari consuetudine à jure approbata, vel legitimo: ut probatur per textum cum ibi notatis, de fin. de consuetud. lib. 6. Monet. in tract. de canon. cap. 2. num. 1.

Sed tamen quod consuetudo optandi sit contra regulas juris, & ideo restituenda quantum fieri potest, videtur concludendum. Nam quod quis propria autoritate possit jus spirituale, vel spirituale tantum acquirere, est contra jus commune: cap. 3. de cap. finali, de institut. cap. per nostras, de jureperson. alias rationes affert Calderin. tit. de consuet. c. 1.

Hanc difficultatem proponit Rota decis. 6. de fin. in novis, ante n. 1. Illamque sequenti adhibita distinctione